

Què fer a Vall de Bianya

1 - Església de la Canya

És una església bastida durant la dècada de 1970. Disposa de planta totalment irregular i teulats plans sense teules. Va ser bastida amb rajols col·locats en alguns sectors a dent de serra, formant entrants i sortints i donant mobilitat als murs. El campanar va ser fet amb una estructura de ferro i setze anelles de formigó prefabricat. Els interiors són també de rajols i la nau és pràcticament circular, ventilada per estretes i llargues finestres a manera d'espitllera. Unida a l'església es troba la casa rectoral. Cal destacar la manca d'angles rectes i de línies paral·leles. L'església és una reunió de diferents cossos semicirculars.

2 - Can Pararols

És una casa voltada de jardí, de planta rectangular, ampli cos central i dos més baixos i petits als laterals. El teulat és a quatre aigües i disposa de planta baixa, amb la porta d'accés a la part central, i dos pisos superiors. Les obertures es troben repartides per les façanes seguint un eix central de simetria. Cal destacar el petit teuladet que guarda dues finestres al primer pis, fet amb teules planes, a tres aigües. Damunt ell hi ha dos finestres de punt rodó que ventilen el segon pis. Cal destacar un petit temple que es troba al jardí a manera de glorieta. És de planta rectangular, amb teulat a quatre aigües de teules planes i està sostingut per quatre pilars cantoners.

3 - Pla de la Gibrella

Zona d'un important valor arqueològic, que cal tenir en compte i ser objecte de futures excavacions. Al pla de Gibrella hi ha l'estació basàltica de la Coma de Can Xervanda, la més important de la comarca.

L'any 1916, un petit article del diari El Deber ja ens parlava de diverses troballes arqueològiques a la zona del Pla de la Gibrella.

4 - Mas Les Preses

L'antic mas "Les Preses" està situat prop del veïnat de Lloc-Alou, al costat de la pista que mena a Sant Martí de Capsec.

Arquitectònicament és d'estructura molt senzilla; és de planta rectangular i teulat a dues aigües amb els vessants vers les façanes laterals. Disposa de baixos, per guardar-hi el bestiar, pis per a habitatge i golfes. Va ser bastit amb pedra poc escairada i pedra volcànica; les obertures es troben repartides pels murs sense tenir en compte cap ordenació. El mas està envoltat de pallisses i cabanes.

5 - Molí del Roquer

És un antic molí ubicat al costat de la riera de Bianya, a pocs metres del Mas Roquer. No disposa de planta en forma concreta perquè fou bastit adaptant-lo al penya-segat de la riera. Hi ha diferents etapes de construcció, fet que provoca que les teulades siguin a diferents nivells i vessants. Disposa de baixos, planta i pis. A la planta baixa poden conservar-se les moles i útils necessaris per moldre gra. S'hi accedeix a través de dos graons fets amb velles pedres de molí. La construcció es va fer amb pedra mal escairada i pedra volcànica. Completen el conjunt una pallissa i una era petita.

6 - Mas El Roquer

És de planta rectangular i teulat a dues aigües amb els vessants vers les façanes principals. Disposa de planta baixa, amb àmplia porta central dovellada i pis. Va ser bastida amb pedra petita, llevat de les cantoneres. Recentment ha estat molt restaurada i s'utilitza de segona residència, juntament amb la restauració s'ha ampliat pel costat de tramuntana, amb cossos rectangulars i murs arrebossats. Va disposar de molí propi situat a uns 60m del mas.

Què fer a Vall de Bianya

7 - Casal de Socarrats

També anomenat Mas Sobeies o Soveyes és un gran casal de planta quadrada amb ampli teulat a quatre vessants sostingut per bigues de fusta i llates i amb les teules col·locades a salt de garsa. Disposa de baixos, planta noble amb una àmplia sala de convits d'on parteixen nombroses portes que donen a les cambres i altres estances i golfes. A la llinda s'hi pot llegir "17 IHS 69 - 1782 - 1821".

8 - Església de Sant Andreu de Socarrats

És de factura romànica i va ser molt modificada durant el segle XVIII, moment en què es va donar forma de creu al temple i es va convertir en torre el primitiu campanar d'espada de dos ulls. L'any 1982 s'hi varen realitzar nombroses obres de restauració que li han retornat el seu aspecte primitiu. Una pica baptismal d'època romànica d'immersió, de línies senzilles i sense cap mena d'ornamentació. Amida 90 cm de diàmetre, 70 cm d'interior i 72 cm d'alçada. El capitell hi són representats dos caps humans amb un motiu floral situat entre els dos. Conserva un altar dedicat a Sant Isidre, dels segles XVIII-XIX.

9 - Mas Perer

El mas ve citat des de més antic que l'actual edifici, dels segles XVIII-XIX. És de planta rectangular i teulat a quatre aigües. Disposa de planta baixa, pis i damunt la teulada, una llanterna o torratxa amb teulat a quatre aigües i una finestra a cada costat. A la façana nord hi ha conc arcades a la planta baixa que es corresponen amb les cinc finestretes del pis. Envolten el mas altres edificacions, com una pallissa de dos pisos i tres badius horitzontals a cada un. És de planta rectangular i teulat a quatre aigües, sostingut per bigues de fusta, llates i les teules col·locades a salt de garsa. L'era conserva els cairons originals.

10 - Església de Santa Margarida de Bianya

Va quedar força malmesa pels terratrèmols del segle XV, però conserva bona part de la seva arquitectura original, que correspon al segle XII. D'una sola nau, en època posterior s'obriren a banda i banda unes capelles laterals a manera de creuer. La capçalera és formada per un absis que té tres finestres amb arc de mig punt, una cornisa i un fris sostingut per mènsules.

La porta d'entrada primitiva, cegada, és al costat de migdia. El campanar, de torre, és bastit damunt la façana de ponent, on hi ha la portalada neoclàssica del segle XIX.

11 - La Riba

La Riba és un gran casal de planta rectangular i teulat a dues aigües amb els vessants vers les façanes principals més una àmplia galeria amb les típiques arcades que li donen relleu i caràcter a la façana principal.

Al costat esquerre de la façana principal hi ha una fornícula lateral amb teulat a dues aigües que acull la imatge de la verge amb el seu fill. És de pedra i va ser tallada per l'escultor A. Collellmir. Esgrafiats a la façana, dissenyats per Rafael Masó, hi ha un rellotge de sol. A la part central l'agulla assenyalava les hores assolellades i el mes de l'any. A cada costat, un gerro amb flors tanca el conjunt. Porta la inscripció: "Conto només que les hores serenes. Lloat sia nostre Deu. Riba". Hi ha algunes llindes. A la porta d'entrada hi diu "EUSEBIO BURCH / 1884", amb les dates "1906-1909-1910".[1] A les finestres de cada costat de la porta hi diu "PER ESTAS OFICINAS REDIFI CAREN CASA SANTA", a l'esquerra, i "PERE Y MADALENA RIBAS LO ANY MDCCLX", a la dreta.

Què fer a Vall de Bianya

12 - La Torre de Sant Pere o de Bianya

Situada a Sant Pere Despuig (també anomenat Sant Pere Espuig o Sant Pere del Puig), manté la fesomia original del segle XV. Un casal de planta rectangular i teulat a dues aigües amb els vessants vers les façanes principals. A l'angle del costat del migdia-llevant hi ha la torre de defensa de quatre pisos, amb el teulat a quatre aigües. Posteriorment s'afegí un cos pel costat de tramuntana i es construïren balcons a la banda del sol i es bastí una escala que mena directament per l'exterior, al primer pis.

13 - Església i Rectoria de Sant Pere Despuig

L'any 964 es va consagrar l'església de "Sancti Petri, constructam in territorio de Bianya... in loco qui dicitur Puig". Aquesta és una de les primeres notícies que es tenen del temple. Centúries més tard passà a dir-se Sant Pere Espuig o Despuig, amb l'article salat aglutinat al nom d'origen.

En el segle XVIII la disposició inicial de l'església va ser capgirada, donant-li una orientació de nord a sud. Això fa que hi hagi ben poques restes de l'edifici romànic del segle XII, posterior al consagrat en el segle X.

La porta d'entrada actual, a migdia, té una llinda on hi ha gravada la data de 1782.

14 - Pedró de Sant Martí

El pedró de Sant Martí està ubicat a la vall de la riera de Santa Llúcia, presidida per l'església de Sant Pere del puig, just al davant del mas Plantalech. És de planta quadrada, teuladet a dues aigües i coronat per una creu; va ser bastit amb carreus ben tallats i una senzilla reixa de ferro guarda la imatge de Sant Martí (feta a una de les fàbriques olotines d'imatgeria religiosa). Hom hi pot llegir la següent inscripció: "SANT MARTÍ/DIENT PARE NOSTRE Y/ AVE MARIA SE GUAÑAN 40/ DIAS DE PERDO".

15 - Casa de la Coromina

És una casa on es barregen línies i gustos arquitectònics molt diferents. Té planta rectangular i disposa de baixos, pis i terrassa. La resta d'obertures de la casa tenen la forma de l'arc islàmic. A migdia té adossada la masoveria. Malgrat els pocs anys d'existència, la casa va ser reformada i es va ensorrar una galeria amb vidrieres que, acabada en cúpula d'estil oriental, sobresortia de la façana de sol ixent.

La porta d'entrada és d'estil modernista i línies sinuoses amb rajoles amb la Mare de Déu del Roser a la part externa i Sant Josep a l'interior.

Va ser bastida a principis de segle XX segons els gustos del propietari, que havia viatjat per tot el món i, en instal·lar-se a la vall de Bianya va decidir construir la casa amb els estils que més li agradaven.

16 - Església de Sant Martí del Clot

És una construcció del segle XII molt modificada. D'una sola nau, sobrealçada i modificada durant el segle XVIII amb afegitons a les façanes nord i sud que li donaren, a l'interior, forma de creu. El campanar, de torre i amb telat a quatre vessants, es troba a l'extrem Sud-oest de l'edifici. Té una campana que porta la frase: "Ave Maria Gratia Plena. 1649."

Hi ha una inscripció a la dovella central de la porta d'entrada. Fa referència als terratrèmols del segle XV. Més o menys diu així: "Com la present església fos destruïda per raó dita terratrèmol, l'any MCCCCXXVIII, los prohoms de la parròquia tornaren la dita obra, l'any MCCCCXXXVIII. La mà d'obra ha duta en Francesc M. Coromina, del Clot, òbit; la mà d'obra féu en Pere del Masseur de La Pinya. 1439".

Què fer a Vall de Bianya

17 - Can Turón, Corral i casa dels masovers

Tres edificis anomenats també "El Puig", bastit cap el segle XVIII.

El Puig podria existir des del 1260, tot i que no és fins al 1313 on consta que Bernat Puig, de la parròquia de Sant Salvador, i Ermessenda, d'"Avellana Corba", es van casar i el seu pare, Jaume Puig, propietari del Puig, "*heretà el seu fill Bernat, en contemplació de matrimoni, amb tot el seu mas Puig, honors i possessions, però reservant-se l'usdefruit per a durant la seva vida, de tots els seus béns, mobles i immobles*".

18 - Centre d'interpretació de la Vall de Bianya

Ubicat en el nucli de Sant Salvador de Bianya, antigament aquest edifici havia acollit l'escola i el propi ajuntament, fins que a l'any 1969 el nucli de Sant Salvador de Bianya es va agregar a la Vall de Bianya.

Un espai que compta amb un centre d'acollida i informació, serveis als visitants, espai expositiu, exposició de productes-botiga i presentació d'un audiovisual, així com taller didàctic. A més, és el punt d'inici de visites guiades al nucli de Sant Salvador de Bianya, les esglésies romàniques de la Vall de Bianya i la Via Romana.

19 - Església de Sant Salvador de Bianya

És una església del segle XII d'una sola nau, amb volta apuntada i capelles laterals i sagristia afegides durant el segle XVII-XVIII. La porta d'entrada, ornada amb columnes, capitells esculpits i arquivolta trenada, pertanyen a les obres de restauració realitzades l'any 1911. El campanar d'espadanya va ser convertit en torre, amb teulat a quatre aigües, a començaments del segle XVII, tal com consta en una pedra cantonera; "1615". És de les poques esglésies de la Garrotxa que té mènsules decorades a la cornisa. A la Pica baptismal hi ha cisellats elements vegetals entrelaçats i les escultures de dos animals emplomallats (estirats com llangardaixos) que es mossequen el coll un a l'altre. Mesura 40 cm de diàmetre total i 32 cm d'alçada

20 - Cal Ferrer

És de planta quadrada i teulat a dues aigües amb les cornises de rajoles, i teules pintades amb motius geomètrics vermells i blancs. Disposa de planta baixa i dos pisos superiors. Va ser bastida amb carreus ben tallats remarcant els cantoners i els de les obertures. Durant alguns anys va fer la funció de casa rectoral i actualment s'utilitza com a casa de colònies.

21 - El Callís

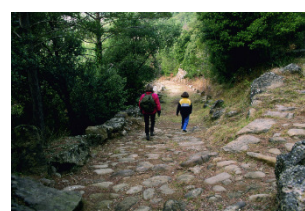
És un gran casal de planta rectangular i teulat a dues aigües, amb els vessants vers les façanes laterals. Disposa de baixos (amb l'àmplia arcada de la cabana), pis o planta noble -amb porta d'accés directa pel costat de tramuntana. Cal ressaltar la bonica galeria, sostinguda per pilars de pedra tallada amb base i petit capitell, amb sis arcades de mig punt que miren al sol. Cal remarcar les tres arcades de mig punt de la façana de migdia, igualment sostingudes per pilars de pedra tallada).

Conserven al casal les moles, pales i altres útils de moliner del molí que tenien al costat de la riera de Sant Salvador.

22 - Via romana de Capsacosta

La Via Romana del Capsacosta és un camí que ha estat transitat des de temps remots fins pràcticament els nostres dies: en els darrers anys com a camí ramader i anteriorment, com a única via de pas existent cap a la vall de Camprodon des de la Vall de Bianya, és a dir, comunicant la plana amb els Pirineus.

Què fer a Vall de Bianya

23 - Casal del Pagès

El Pagès és un bonic casal de planta rectangular i teulat a dues aigües amb els vessants vers les façanes laterals. Disposa de baixos -amb quadres i corrals pel bestiar-, primer pis per a habitatge i golfes. La façana més característica és la de migjorn on hi podem veure les quatre arcades de punt rodó del primer pis i els quatre badius de les golfes, sostinguts per tres pilars de base quadrada. Aquest edifici va ser bastit emprant pedra del país, en general, mal escairada. El Pagès està tancat des de fa uns anys i en algunes èpoques de l'any s'arrenda per tancar-hi el bestiar.

24 - Torre de la Vall del Bac

L'antiga casa forta de La Torre està ubicada en un promontori, en una situació immillorable per a vigilar la ruta cap al Ripollès, enfront l'església de Sant Miquel. És una construcció medieval amb l'aparell romànic a les façanes de ponent i de migdia, amb restes de fortificació. La resta són afegits posteriors. Disposava d'una part d'habitatge format per un cos rectangular amb teulat a dues aigües i tenia planta baixa i un pis. En destaca, a la planta inferior, una espaiosa sala del període del romànic, que fa 15,5 m. de longitud per 5,3 m. d'amplada i que té cinc grans arcades que travessen la nau de nord a sud, sobre les quals descansa la coberta. Hi havia nu altre cos, integrat per la torre de defensa, de tres pisos, avui escapçada, on encara es poden veure restes dels matacans i les espieres. La construcció de la torre és més antiga que la resta de l'edifici. Va ser bastida amb pedra petita i pedra volcànica, i amb grans carreus als cantoners.

25 - Sant Miquel de la Torre

El nom antic d'aquesta església és Sant Miquel d'Avellanacorba, que s'ha mantingut fins ben entrat el segle XX. Surt esmentada en un document de l'any 998, on es parla de la donació de les dècimes de la parròquia a l'abat del monestir de Besalú.

En el segle XVII era ja sufragània de la parròquia de la Vall del Bac. A hores d'ara és el temple més ben conservat de la zona i el que s'utilitza per a les reduïdes funcions de culte. És un edifici de planta rectangular, sense diferenciació pel que fa a l'absis o capçalera. En aquesta part s'afegí la sagristia, de la qual es va prescindir el 1989. La porta d'entrada, amb un arc de mig punt, és al costat de migdia, on hi ha també dues finestres d'arc de mig punt i de doble esqueixada.

26 - Antic casal de La Coromina

La Coromina és un antic casal al terme municipal de la Vall de Bianya (Garrotxa). La Coromina havia estat un dels casals importants de la vall si es té en compte el gran nombre de pallisses i corrals que envolten la casa i l'existència d'un gran molí propi. El casal és de planta rectangular i teulat a dues aigües amb els vessants vers les façanes principals. Disposa de baixos, pis i golfes. Exteriorment el seu aspecte encara és ferm però els interiors acusen els anys d'abandó. Damunt la porta dovellada hi ha la data de 1780, any de la possible edificació del casal.

En una de les pallisses hi ha la data de 1845, any de remodelació de l'edifici. Una de les pallisses conserva una àmplia i atrevida arcada, que anys enrere devia sostenir l'arcada.

A les llindes: Damunt la porta principal: "Barthomeu Coromina 1780"; a la Cabana: JUAN CO 1845 i un dibuix.

Què fer a Vall de Bianya

Altres punts d'interès:

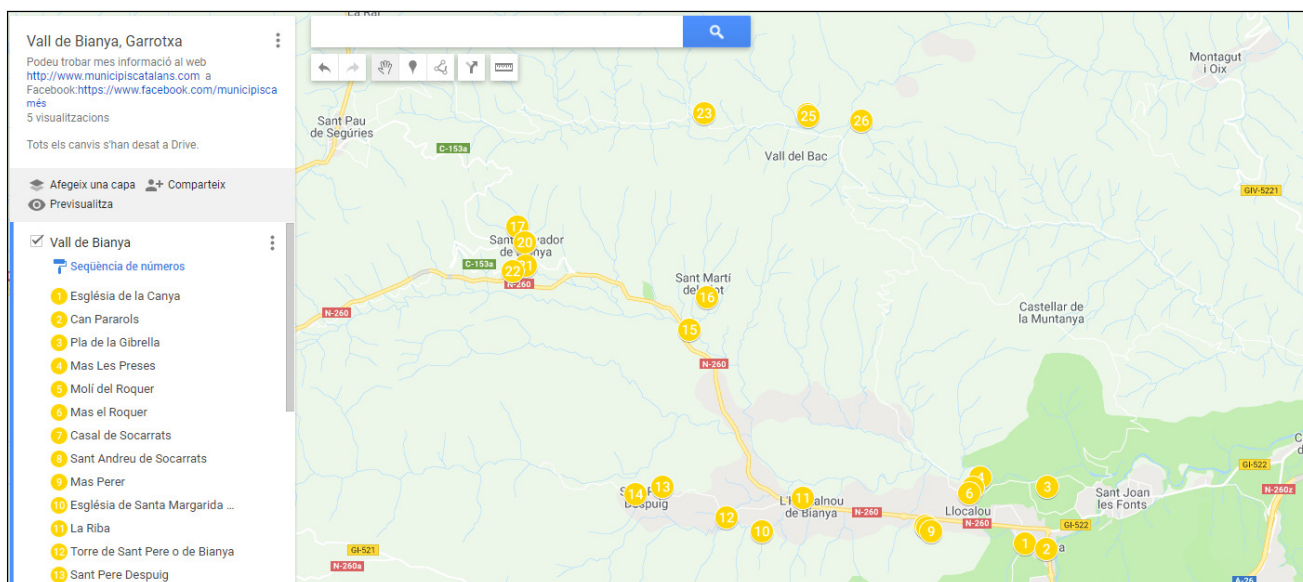
- Antic poble de Castellar de la Muntanya
- Església de Santa Maria de Castellar de la Muntanya
- Església de Sant Andreu de Porreres
- Església de Sant Feliu del Bac
- Església de Sant Martí de Capsec
- Església de Sant Martí de Solamal
- Església de Sant Miquel del Mont
- Església de Sant Ponç d'Aulina
- Església de Santa Magdalena del Coll
- Església de Santa Maria de Sa Cot a Llongarriu
- Mas La Riba
- Zona industrial: Central Elèctrica de Can Sabata / Can Parxé

Llocs visitats:

<http://www.valldebianya.com/>; <http://inventaripatrimoni.garrotxa.cat/>; <https://ca.wikipedia.org/>;

Enllaç mapa punts d'interès:

https://drive.google.com/open?id=1niWD_2IM8yGHTR7FZuYutwlSFMzWe9yU&usp=sharing

Què fer a Vall de Bianya

